

MAGYAR HÍR

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

A nemzetközi sajtó találgtatásai a velencei találkozó után

**Az angol lapok szerint új dunai és balkáni békecsoport
van alakulóban. — Magyarország és Olaszország a béke
fenntartását óhajtja Európa déli részében**

Velencéből jelentik: Csáky István gróf, magyar külügyminiszter hétfőn este 6 órakor visszautazott Budapestre.

Ciano, olasz külügyminiszter, aki a magyar külügyminiszterrel folytatott megbeszélések után visszatért az olasz fővárosba, hétfőn délután érkezett meg Rómába, ahol a pályaudvaron az olasz kormány több tagja, valamint a quirinali magyar követ üdvözölte.

Jól értesült forrásból származó hír szerint Ciano olasz külügyminiszter magyarországi látogatására *előreláthatólag májusban vagy júniusban kerül sor.*

A velencei megbeszélések anyaga angol megvilágításban

Londonból jelentik: Valamennyi angol lap hosszú és feltűnő beállítású jelentésben foglalkozik Ciano és Csáky velencei tanácskozásával, amelynek fontos kihatást tulajdonítanak Magyarország nemzetközi helyzetére és Délkelet-Európa biztonságára. Csaknem az összes értesülések megegyeznek abban, hogy a velencei tanácskozások tárgya a szovjet magatartása és a román-magyar viszony volt.

A *Times* római jelentése szerint a velencei megbeszélés eredményeként Magyarország és Olaszország bizonyos körülmények között szövetséget kötne. A *Daily Herald* szerint a velencei megbeszélések új dunai és balkáni békecsoport alakításának alapjait rakták le. Megbízható értesülés szerint Olaszország nem fél többé a Kárpátok elleni szovjet támadástól. Támadás esetén pedig Olaszország segítségére siet Magyarországnak. Ward Price szerint, ha a szovjet a Balkán ellen nyomul, Olaszország ellenáll. A *Daily Express* szerint Olaszország kész megvédeni Magyarországot bármely támadás ellen.

Gafencu román külügyminiszter fogadta a *News Chronicle* munkatársát és hangoztatta előtte, hogy *Románia valamennyi kérdését békésen lehet megoldani*, mielőst enyhül a jelenlegi európai feszültség. Nem látja — úgy mond — semmi okát, hogy a háborúnak szükségképpen még sokáig kellene tartania.

Olaszország és Magyarország külpolitikai helyzete

Budapestről jelentik: Olaszország és Magyarország külügyminisztereinek környezetében és jól informált sajtóhírek alapján megállapítják, hogy nincs egyetlen kérdés sem, melyben Olaszország és Magyarország érdekei és érzelmei között ne volna teljes összhang. Mindkét kormány egyaránt a béke fenntartását óhajtja Európa déli és keleti részén.

A velencei találkozó után kitűnt, hogy Olasz-

ország és Magyarország viszonya Németország-hoz változatlanul kitűnő. A két országot baráti érzelmek töltik el Jugoszlávia iránt is, mert mindkettőnek érdeke az erős Jugoszlávia. A szovjettel Magyarország normális diplomáciai

„Türelemmel és kitartással a békén dolgozunk“

**— mondotta Csáky István külügyminiszter,
aki kedden délelőtt érkezett meg
Budapestre**

Budapestről jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter kabinelfőnöke társaságában kedden délelőtt megérkezett Budapestre. A külügyminiszter még a nap folyamán beszámolt *Teleki* miniszterelnöknek velencei megbeszéléseiről és valószínű, hogy azután ketten együtt kihallgatáson jelennek meg *Horthy* kormányzóval.

Csákyt a pályaudvaron a budapesti olasz követ és Ulein-Reviczky Antal sajtófőnök fogadta. A külügyminiszter a következő nyilatkozatot tette:

— *Türelemmel és kitartással a békén dolgozunk. Megvan minden remény arra, hogy fáradozásainkat siker koronázza.*

viszonyt tart fenn, Olaszországnak pedig nincsenek támadó szándékai. Szovjet-Oroszország ellen, de el van tökéltve, hogy szembehelyezkedik a bolsevizmus délkelet-európai terjeszkedéseivel. Az olasz nagyhatalom, valamint a politikailag és katonailag megnövekedett Magyarország teljes nyugalommal tekint a jövő elé. A kaland politikájától megóvjva mindkét nemzet közismert politikai józansága, a meglepetésektől pedig fegyveres erejük és kipróbált barátai.

Korai hírek Gafencu külügy- miniszter római utazásáról

Bernből jelentik: Hiteles római forrásból cáfolják azt a belgrádi és néhány svájci lapban terjesztett hírt, hogy Gafencu román külügyminiszter a közeljövőben Rómába utazik.

A külügyminiszter ezután elmondotta, hogy az *elképzelhető legnagyobb szeretettel és barátsággal fogadták Velencében. A helyzet valóban az volt, hogy szabadságra ment Olaszországba és időközben kapta Ciano üzenetét, hogy olaszországi tartózkodása alkalmával értekezni szeretne vele.* Csáky Velencét tartotta a legalkalmasabbnak és olasz részről máról-holnapra készítettek elő a fogadtatást. Kijelentette még a magyar külügyminiszter, hogy az elterjedt hírekkel ellentétben: *nem utazik Rómába.* Nyilatkozatát így fejezte be:

— *Minden tekintetben kielégítőnek mondhatom Ciano olasz külügyminiszterrel folytatott megbeszélésemet.*

Károly király vizkereszti beszédének külföldi visszhangja

Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: Az egész európai sajtó foglalkozik Ófelsége II. Károly király chisineai látogatásával és az ott elhangzott beszédekkel. A világvárosok sajtója nagy jelentőséget tulajdonít a király látogatásának.

A belga sajtó hangsúlyozza, hogy a románság Ófelsége II. Károly király vezetésével egyet érez és egyet is akar. Sikerült megvalósítani a román erők teljes összefogását.

A görög sajtó is az elismerés hangján emlékezik meg a vizkereszt napján lezajlott királylátogatásról. A civilizáció szolgálatában cím alatt az egyik atheni lap a király érdemeit méltatja.

A magyar sajtó is hosszasan foglalkozik az eseménnyel. A Pest című lap közli Ófelsége beszédét, amelyből kiemeli azt a részt, hogy Beszarábia örökké Romániához tartozik. Más magyar lapok felemlítik az ukrán, orosz és német kisebbségek vezetőinek nyilatkozatait és idézik a német-ség képviselőinek szavait, amely szerint Beszará-

biában élő németek minden körülmények között teljesíteni fogják kötelességüket a román állammal szemben. A Pesti Ujság nagy nemzetközi jelentőséget tulajdonít a vizkereszti beszédnek.

Az angol sajtó idézi Ófelsége II. Károly király három legutóbbi beszédét, amelyeknek közös eszméje minden körülmények között megvédi Románia határait. A határok megvédése ugyanis a függetlenség védelmezését jelenti.

A francia sajtó hasonló hangnemben ír. A párizsi lapok beszámolója „Románia határai megváltoztathatatlanok” cím alatt jelentek meg. Elesen szembefordulnak minden olyan törekvéssel, amely a mostani elrendeződést igyekszik megváltoztatni. Kiemelik azt a tényt, hogy Károly király ott tartotta meg vizkereszti beszédét, ahol az egyesülést mondták ki. A francia lapok végül a román hadsereg kitűnő felszerelését és kiváló kiképzését dicsérik.

lehetőséget nyújt Önnek, hogy jól kezdje az új évet.
Ha sorsjegyet vásárol a MERCUR-nál, úgy JANUÁR 15.-én és 18.-án milliómos lehet. Létezik egy nyeremény 10.000.000 lei értékben.

MERCUR ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Helyi cím: „Dacia” Bank Oradea, B-dul Reg. Ferdinand 9

Belügyminiszteri rendelet a helyi költségvetések összeállításának irányelveiről

Az utasítások összhangban állanak azokkal a takarékosági elvekkel, amelyeket a belügyminiszter hivatalbalépésekor hangoztatott

Bucurestiből jelentik: Ghelmegeanu belügyminiszter körrendeletet küldött az ország összes tartományi helytartóságainak az 1940—41. évi helyi költségvetések összeállításának irányelveire vonatkozólag. A belügyminiszter utasításai összhangzásban állanak azokkal a takarékosági elvekkel, amelyeket a belügyminiszter már hivatalbalépésekor hangoztatott.

A pazarlást minden eszközzel el kell kerülni

A körrendelet értelmében a helyi közigazgatási szervek bevételi előirányzatai az 1939. évi bevétel felső határait nem léphetik túl. A tartományi helytartóságok szerveinek költségeit csökkenteni kell az új költségvetés előirányzataiban.

Az adóalanyok helyzetének megkönnyítése

Az adóalanyok helyzetének megkönnyítése érdekében a belügyminiszter elrendelte a közigazgatási törvényben előírt adók és illetékek felülvizsgálását, különösen pedig ama illetékeket, amelyeket a helyi közigazgatási szerveknek joguk van kivételt bizonyos szolgálatok ellenében. A körrendelet megállapítja, hogy az ilyen illetékkivetéseknél a helyi közigazgatási szervek sok szabálytalanságot, sőt visszaélést követtek el, úgyhogy a legtöbb esetben indokolatlanul elmentek egyes illetékkivetéseknél a törvény által abban a kategóriában megengedett legfelső határig.

A közpénzekkel való takarékoskodás — folytatja a körrendelet — parancsolólag írja elő az összes szubvenciók és nem kötelező kiadások felülvizsgálását. A belügyminiszter igen erélyesen hangsúlyozza körrendeletében, hogy csak a valóban szükséges és hasznos kiadásokat szabad felvenni a költségvetési előirányzatokba és ki kell hagyni mindazokat a tételeket, amelyek nem felelnek meg a nehézségeknek, amelyekkel most küzd az ország.

A belügyminiszter egyúttal rámutat körrendeletében arra is, hogy a tartományi helytartóságok munkatervükben különösen azokra a munkálatokra legyenek figyelemmel, amelyek megyeközi és községi jellegűek és ezek végrehajtásánál legyenek tekintettel az egész tartománynak mint gazdasági egységnek az érdekeire.

A tisztán községi érdekek szempontjából szükséges munkálatokat a községekre kell bízni, a megyefőnökségek felügyelete alatt. Hangsúlyozza a körirat, hogy a tartományi helytartóság ne bémítsa meg a területén levő községek kezdeményezési energiáját, sőt ellenkezőleg, igyekezzen serkenteni minden építő akaratot és tevékenységet. A tartományi helytartóság csak összhangba hozza a közigazgatási egységek munkáját és támogatásban részesíti azokat, ha ezt az általános érdek is megkívánja.

A belügyminiszter, hogy az új költségvetés alapján már április 1-én meg lehessen kezdeni az egyes közigazgatási egységek munkatervének végrehajtását, elrendeli ebben a köriratában, hogy a

Mintán a tartományi helytartóságok szervezete több megyei közigazgatási szerv feladatkörét egyesíti magában, a hozzájuk tartozó megyék megfelelő hivatali osztályaiban szigorú felülvizsgálással és ellenőrzéssel nagyarányú költségmegtakarítást kell hogy végrehajtsanak. Az új közigazgatási törvénynek, amely a közigazgatás egyszerűsítését és egyszerűsítését igyekezett megvalósítani, ez volt a tulajdonképpeni célja.

A rendes költségeket a törvényben erre meghatározott jövedelmi tételekből kell fedezni. A legszigorúbban tilos, hogy a rendkívüli és pótdíjvédelmeket a rendes költségek fedezésére fordítsák. A pazarlást minden eszközzel el kell kerülni, éppúgy, mint azokat a költségvetési mesterkedéseket, amelyek ezt megkönnyítik.

helyi költségvetéseket február 15-ig már jóvá is kell hogy hagyja a belügyminisztérium, úgyhogy azok beterjesztésének január hónap folyamán és február elején meg kell történnie.

Stella matutina

Irta: Gáspár Jenő

Kint a tenger feketén és lombán csillant meg, s a hajnalba tisztuló éjszakában vonatottan szóltak a hajók kürtjelei. A nyitott ablakon hűvös levegő áradt a tenger felől, s a kora tavaszi szellők néha meglebbentették a gyertyák lángját és a sötét árnyakat a virasztók sápadt arcán. A beteg mozdulatlanul feküdt magas párnái között, s csak néha jelezte egy-egy sóhajtása, hogy még él. Már egy napja tartott a csendes és mégis rettenetes haláltusa. Kint a Magyarok-utaján lehalkított léptekkel jártak a próféta hívei, hogy ne zavarják a bujdosó gyaur fejedelem utolsó óráit, a nagy szárlát pedig megtöltötték a bujdosók, éltlen-szomjan leve a nehéz beteg meg-megtörő sóhajtásait, lecsukott szembéjének rezzenéseit. És könnyek égtek a magyarok arcán, s könnyek csillogtak a francuzok szemén, akik évek óta hűségesen osztottak a fejedelem fekete sorsában.

A beteg vérszenen hörgött. Lang Ambrus, a chirurgus aggódva hajolt a fejedelem viaszszárga arcába, s reszkette kémlte keze a beteg ütérét. Aztán megcsukló hangon mondta:

— Már csak néhány pillanatja vagyon hátra.

Sibrik Miklós főhoppmester úr ősz feje megcsuklott, ahogy ült egy lócán, s Zay Miklós úrfi, a második camerárius ijedten sietett az ablak fájához támaszkodó főkamaráshoz, a Zágomból való Mikes Kelemenhez. De a főcamerárius nem tudott egyetlen vigasztaló szót sem mondani, rettenetes férfizokogás rázta a mellét s odahullott a haldokló ágyának lábához. Az ágy feje felé, mint két szála,

Megkezdődtek az új költségvetés összeállítására vonatkozó munkálatok

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumban megkezdtek az új költségvetés összeállítására vonatkozó munkálatokat. Mitita Constantinescu pénzügyminiszter rendeletet ad ki, amely kinevezi a költségvetési szakkbizottságot. Ez a bizottság fogja felülvizsgálni az egyes minisztériumok költségvetéstervezeteit, amelyek már el is készültek s részben beérkeztek a pénzügyminisztériumhoz. Az új rendes költségvetés nagyjában ugyanolyan felépítésű marad, mint amilyen az elmúlt évi volt. Csak kisebb változtatásokat eszközölnek rajta, eddig rendkívüli hitelekkel fedezett tételekre vonatkozólag más tételleket viszont teljesen törölnek. A honvédelemre s a légügyi és tengerészeti minisztériumokra vonatkozó kiadási tételeknél azonban új előirányzatok váltak szükségessé, a folyó évben eszközölt kiadások törlesztése céljából. E költségvetési munkálatokkal egyidejűleg munkába vették már azoknak a törvényeknek az elkészítését, amelyek a jövő évi költségvetés végrehajtásához szükségesek.

Temesváron fel akarják emelni a romlandó árucikkek árát

Temesvár. Saját tud. A kereskedelmi és iparkamara vezetősége behatóan foglalkozott az árdragítás leküzdéséről szóló törvény 5-ik szakaszának rendelkezéseivel, amely szerint könnyen romlandó árucikkek a törvény által meghatározott áron felül bizonyos százalékos számítható az eladási árhoz. A Kamara ebben a kérdésben több más kereskedelmi kamarával és számos szakemberrel lépett érintkezésbe és most elhatározta, hogy előterjesztést tesz a nemzetgazdasági minisztériumnak abban az értelemben, hogy egyes árucikkek hány százalékkal lehet az árakat emelni. A kereskedelmi kamara a beadványában felsorolja mindazokat az árucikket, amelyeknél gyakorta tapasztalható súlyvesztés. Az előterjesztés szerint ilyen címen a felvágott sonka, szalámi és sajt áránál tíz százalékos ártöbbletet kellene engedélyezni, citrom, narancs és más gyümölcs után husz százalékot, tuzifa után kettőtől tíz százalékot, faszén után hármat, hűtött után tíz, tojás után öt, levágott szárnyas után tíz, friss hal után tizenöt, ásványvíz és vaj után öt, szappannál tíz és talpbőrnél három százalékos ártöbbletet.

állottak a két palotás hadnagyok, Pázmány Péter és Detrich Boldizsr de Benedekfalva, s könnyek hullottak a kopott kuruc-köntösré. És mindnyájuk fájdalmát túlhasogta Paksy Erzsébet leányasszony sírása, akinek jajgatása úgy vijjogott a lehajtott férfifejek fölött, mint a halálmadár. Aztán megszólalt Radulovics János, a fejedelem capellánusa, a hangja úgy kondult, mint a lélekharang:

— In articulo mortis vagyunk, testvéreim, imádkozzunk!

Mindnyáján térdreborultak. Ebben a pillanatban a fejedelem felnyitotta a szemét, s mintha csak búcsúzkodni akart volna megmaradt és megfogyatkozott híveitől, végigtekintett rajtuk. De a pillantása fáradt volt és a szemek ismét lecsukódtak. Aztán mintha utolsó erejével még egyszer körül akart volna nézni az árnyékvilágban, szinte erőltette a szempillákat, hogy ismét felnyíljanak. S a szemek újra a régi derűvel néztek az ablak felé. A szája körül, az ősz szakáll fölött megstiztult mosolygás vibrált, majd hirtelen komoly ráncok árkolódtak homlokára. Látszott a meggyötört arc, hogy régi emlékek árnyai sorakoztak fel hirtelen, mintha csak az utolsó percekben még egyszer számot akart volna vetni magával. És különös összevisszaságban arckok és helyek rajzolódtak meredten kitégült pupillái elé, s hirtelen gyorsasággal peregték el előtte az emlékek...

Most ismét mérlegre tett mindent, ami vele történt diadalmas és gazdag, csaldótt és szegény napokban. Felillant előtte a munkási vár, benne tündérszép édesanyja, s az ő gyermekei barna fűrtjeit és mosolygós szeméit is látta. Az ifjúságát élte végig ismét, szorgos és tudós éveket az ausztriai földön, látta hűgát, majd felragyogott a hesseni hercegnő büszke szokása. Látta a Bodrog játéko-

Megérkezett a német kötszer- és orvosság-segítség az anatóliai nélkülözők számára

Berlinből jelentik: A Német Távírti Iroda jelentése szerint hétfőn Istanbulba érkezett az a német repülőgép, mely a birodalmi kormány adományát: 39 láda gyógyszert, kötszert és orvosi műszert szállított Törökországba, a földrengés-sújtotta lakosság megsegítésére. A repülőgép kedden ismét Németországba repült és szerdán újabb szállítmánnyal tér vissza Törökországba.

A Pázmány-Társaság felolvasó ülése

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség Pázmány Társasága január hó 10-én, szerdán d. u. 6 órakor a kolozsvári „Lyceum” könyvtár nagyszobájában (Str. Cogălniceanu 2.) felolvasó ülést rendez. Ezúttal dr. Józsa János teológiai tanár olvassa fel székfoglaló értekezését: „A kegyesrendiek bucaresti letelepedésének kísérlete” címmel. Az ülés másik szereplője Flórián Tibor, aki verseiből fog felolvasni. Az érdekesnek és értékesnek ígérkező felolvasó-ülésre ezúttal is meghívja az irodalom barátait a Pázmány Társaság elnöksége.

Cenzurázásnál jobb üzlet a hajóépítés

Az angol cenzurahivatal főnöke megindokolja lemondását

Londonból jelentik: Legutóbb hírt adtunk arról, hogy *Usborne* angol altengernagy a londoni központi cenzurahivatal főnöke lemondott állásáról. *Usborne* újságírók előtt lemondásával kapcsolatosan kijelentette, azért mondott le a cenzura vezetéséről, mert mint igazgató belátsul az egyik hajóépítő vállalatához. Meggyőződése szerint ezen a helyen sokkal hasznosabb lehet hazája számára, mint a cenzurahivatal élén.

Usborne altengernagy egyébként a torpedó elleni háló feltalálója.

Nemzetközi forradalmi szervezet összeesküvését leplezték le Amerikában

Az összeesküvők meg akarták bénítani kalifornia repülőgépgyárainak működését

Washingtonból jelentik: A szövetségi nyomozó hivatal összeesküvés leplezett le, melynek célja az volt, hogy fölrobbantsa a Boulder-gátat, a hatalmas vízduzzasztó és vízi elektromos telep gátját, mely Los Angeles és az Egyesült Államok nyugati részének jelentékeny területét látja el villamos energiával. Az összeesküvők nemzetközi forradalmi szervezet zsoldjában állnak és céljuk az volt, hogy megbénítsák Kalifornia repülőgépgyárainak üzemét. A hatóságok megtették a szükséges biztonsági intézkedéseket.

Halvan millió dolláros kölcsönt nyújt az Egyesült Államok kormánya Finnországnak

Amerikai jegyzék a Népszövetséghez Finnország megsegítésének módjairól

Helsinkiből jelentik: A finn harctér valamennyi övezetében bizonyos fokú nyugalom észlelhető. A szovjet csapatok a legutóbbi 24 órában a karéliei földszorozon felhagyta minden támadó kísérlettel és állásaik megerősítésére szorítkoztak. A Ladoga-tótól északra általános hadászati szempontból csak helyi jellegű harcok voltak. Hasonlóképpen járőrtevékenység volt Kumanieminé! és Sallánál. Hevesebb ütközet csak Raate közelében zajlott le. Ez a csata még egyik utójátéka a Suonusalmi-i ütközetnek. Itt a finn haderők néhány szovjet zászlóaljat törbécaltak és bekerítették. A szovjet haderő a legutóbbi két nap alatt husz repülőgépet veszített.

A Raate-körüli küzdelem hétfőn délelőtt a finnnek nagy győzelmével végződött. A negyedik szovjet hadosztály megsemmisült. Ezer fogoly, 102 ágyú, 42 harckocsi, 10 gépkocsi, 20 traktor, 278 géppuskával és önműködő fegyverrel megrakott gépkocsi, 1170 ló és 47 mozgókonyha került a finnek kezére.

Amerika hathatós anyagi segítséget nyújt Finnországnak

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok

kormánya jegyzékben válaszolt a Népszövetség főtítkárnak arra a jegyzékére, melyben december 18-ikán arra kérte a tagállamokat és nem tagállamokat, hogy emberbaráti és anyagi segítséget nyújtsanak Finnországnak. A jegyzék szerint az Egyesült Államok kormánya az ellenségeskedés megkezdése óta kézzelfogható bizonyítékát adta a finn nép és kormánya iránti rokonszenvének. Már segítségben részesítette a finn népet és tanácskozást folytatott a finn kormánnyal, hogy mi legyen a leghathatósabb módja a segítség folytatásának és könnyítésének. Ezt a segítséget azok a szükségletek határozzák meg, amelyeket a finn kormány jelentés útján terjeszt a Népszövetség főtítkárnak elé.

Washingtonból jelentik: *Brown szenátor* törvényjavaslatot terjesztett elő, mely felhatalmazza a kincstárt, hogy 60 millió dollár kölcsönt nyújtson Finnországnak.

Itt írjuk meg, hogy a svájci finn bizottság két hét alatt félmillió svájci frankot eredményezett Finnország javára. A sok kis adomány mutatja, hogy Svájc egész lakossága eleget tett a felhívásnak.

A finn miniszterelnök további kölcsönöket vár külföldről

Helsinkiből jelentik: Ryti finn miniszterelnök nyilatkozott az amerikai sajtónak Finnország gazdasági fejlődéséről az utolsó husz év alatt. Az ismertetés végén a miniszterelnök arra hívta fel a figyelmet, hogy Finnországnak külföldi hiteire van szüksége, ami lehetővé teszi, hogy fegyvert és fűszert vásárolhasson.

A kanadai vöröskereszt segítsége

Párizsból jelentik: A Havas torontói jelentése szerint a kanadai vöröskereszt Finnország megsegítésére 50 ezer dollárt utalt ki. Ezenkívül ruhameccet küldött a finn nők és gyermekek részére.

Építő-, vas-, fém- és faipari céh

BÁL
Január 13-án

hullámai a pataki vár alatt és hallotta suttogni a zborói száz hársakat. Börtönt látott és végtelen palyák mezőket, havas hegyesücsöket és megmozduló rengetegeket, élte térdrehulló ezereket, síró szegényeket, s hallotta, hogy büszke zászlók csatognak a szélben, harangok zúgnak, táborhelyek épülnek, seregek nőnek ki a földből, s fülebe zúgott a szabadság mámorító és mindent elseprő diadalkiáltása...

És városokat látott hódolva lábai elé simulni, felgyújtott várakat látott, török sípok fújták a riadót és kuruok ezrei dühörögtek megsemmisítő csatákban, mezítlábas rongyosok álltak a sáncokon, diadalok és vereségek kavargtak a szemek előtt, látta az ónodi véres kardokat és meghajolni, földre hullani a libertás zászlóit a majtényi páston. És látta magát ismét a havas Beszkekben menekülni, Jaroszló tornyai rajzolódtak ki előtte, Dancka gályáit látta ringani, az anglusok konok partjai meredtek ismét eléje, bujdosó lába alatt érezte a francuzok földjét és felragyogott előtte a Napnak nevezett király palotáinak, kastélyainak és kéjlakainak hosszú sora. És újra gályák ringatták, látta magát az adrinápolyi táborban, megjárta még egyszer a bujdosás kálváriájának stációit, Bujkuderét, Jenikót, látta még egyszer Ibrahim nagyvezír ravasz arcát, Achmed szultán elemehetetlen mosolyát és a rodostói tengődés tizenöt esztendejét. És hirtelen, mint égő kérdőjel meredt eléje az utolsó kíváncsiság, hol és mikor volt emberi életben tulajdonképpen a legboldogabb...

A szemek ismét fáradtan esukódtak le. És egyszerre, mintha a messzeségben csodálatosan szép zenét hallott volna, arca kiderült. Tisztán és élesen látta kirajzolódni a szelíd platánusokat a kalmalduiak kertjében, a grosboisi ég alatt. És hal-

lotta a kórusban újra a matutinumot felszongani, mikor különös fények vibráltak a templom hajnali hangulatában a színes ablaküvegeken és karesű ívek szöktek magasra a templomhajókban, mint megkövült, óriási, imára kolesolt kezek. Gyertyák sápadt fénye reszkedett a lehajtott barát-fejek fölött, zúgott és zengett a zsolozsma, mintha ezer orgona húgott volna és tisztán hallotta, hogy egy magas, ezüstből való hang recitálja a Boldogasszony litániáját s a barátokkal együtt válaszol a kórusvezetőnek:

— Stella matutina, ora pro nobis...

A haldokló arcán boldog és megelégedett mosolygás derengett. Kilobbanó öntudatában mint utolsó fényugár gyúlt ki az igazság, hogy annyi sikere és balszerencséje mellett, ott a grosboisi platánusok között, a templom merészen égreszőkő ívei alatt volt igazán, maradéktalanul holdog. Lassan felemelte jobb kezét, s az ágy szélén zokogó Mikes Kelemen úrfi fejére tette:

— Emlékszel-e, Kelemen fiam, a grosboisi matutinumokra? — suttogta.

A főkamarás, mintha csak megértette volna a kérdést, fuldokolva válaszolta:

— Én jószágos nagyuram...

— Stella matutina, ora pro nobis — rebegett a fejedelem és megmerevedett az ajka.

— Bevégeztetett — sirt fel a capellanus és szomorúan intett a chirurgusnak.

Egyetlen zokogás volt a szája. Kint derengett a hajnal és a tenger fölött csodálatos szépséggel felmosolygott a hajnali csillag. Nagypéntekre virradt. Szent György havának nyolcadik napján, az Ur ezer, hétszáz és harmincötödik esztendejében...

Ha a levélhordó 1000 leis
pénzesutalványt hoz, örömmel fogadja.

Mekkora lenne öröme, ha
1 MILLIÓS NYEREMÉNYT
hozna Önnek?
ALLAMI SORSJÁTEK

• Vásároljon tehát sorsjegyet a

COLECTURA OFICIALĂ SA OFICILOR RURALE P.T.

SORSJEGYÁRUDÁINÁL
a január 15.-iki és 18.-iki huzásokra.

Helyi cím: **Colectura Oficiala Oradea, Reg. Ferdinand ut 11**

Milyen a „dum-dum“ lövedék?

Sok évtizeddel ezelőtt a művelt államok többféle nemzetközi egyezményt kötöttek, amelyekkel a mégis elkerülhetetlen háborúk borzalmait némileg enyhíteni, humanusabbá óhajtották tenni. Ezen konvenciók egyike szerint meghatározták többek között a hadipuskák megengedhető kaliberének maximumát (8 mm) és azt is, hogy csakis teljes burkolatú lövedékeket szabad használni! Ezeket nagy általánosságban „acélköpenyes“ lövedékeknek is nevezik.

A kézi fegyverek egész burkolatú lövedékének lényege az, hogy a korábbi puszkák teljesen ólomból készült lövedékeivel szemben a modern hadipuskák lövedékeinek csak a „magja“ ólom, míg kívülről egy 1/8—1/2 mm. vékony-ságu kemény lemez, úgynevezett „köpeny“ teljesen beburkolja. Ez a köpeny vékony, de rendkívül ellenálló, anyaga régebben főként öntöttvas, újabban különböző ötvözetek. A lövedékek általában hengeralakúak, hegyük csúcsíves, a legmodernebbek pedig majdnem tühegyesek — ilyen ma már a legtöbb hadsereg modern puszkájának és gépfegyvereinek lövedéke.

A modern lövedék humanizmusa

A modern lövedékek, főként ha kisebbek és hegyesek, nagyobb harci távolságokon csak kis sebet ejtenek és csak akkor fellélenül halálosak, ha életfontos szerveket ütnek át: ellenkező esetben nem ölnek, csak harképletlenné teszik a katonát. Az okozott sebek — komplikációktól eltekintve, — aránytalanul gyorsabban gyógyulnak, mint a régi, nagyon deformálódó, közönséges ólomlövedékek sebei, melyek néha borzalmasan roncsoltak voltak.

Viszont a humanusabb lövedékek használata egyes gyarmathatalmakat „rendcsinálásaik“ során arra a tapasztalatra vezette, hogy míg az

európai és más kultúrember e lövedékekre könnyen reagál, addig sok őserjú vagy félvad benszülött emberfajta sokkal kevésbé érzékeny az ilyen lövedésekre.

Schneider Árpád Roland főhadnagy 1912-

A dum-dum-gyár

Az angol hadvezetőség annakidején e borzalmas hatású lövedékeket Indiában, a Kalkutta melletti Dum-Dum nevű helységben felállított gyárában készítette, — innen származott a már fogalmunkká vált „dum-dum“ elnevezés: — ezt a gyárat azonban az angolok 1924-ben megszüntették!

Az 1914—18-as világháború során is sokszor szerepelt, — rendszerint tendenciózus propagandaképpen — egyes államok sajtójában az az állítás, hogy az ellenfél ilyen meg nem engedett lövedékeket használ — de minden valószínűség szerint a valóságnak az a tény felel meg, hogy a nagy háború alatt egyetlen hadviselő sem állította elő azokat gyárilag, vagy egyéb úton.

Kizárólag arról lehet szó legfeljebb, hogy a hadviselők egyes könnyelmű vagy borzalmasan lelküimeretlen katonái, a harctéren valami primitív eszközzel, a már leírt módon átalakították a lövedékeket. Saját harctéri tapasztalatom szerint is állítom, hogy sem elfogott ellenfélnél, sem zsákmányolt lövész között sohasem találtunk „dum-dum“ lövedéket! Viszont láttunk ugyan annak idején elég olyan súlyos sebesültet, amelyek valóban erre a feltevésre engedtek következtetni, ma azonban az a véleményem, hogy mivel a harcok gyakran sűrűn-erdős, sziklás vidékeken is folytak, nincs kizárva, hogy olyan lövedékek hatásáról lehetett szó, amikor a lövedék, mielőtt embert ért volna, már előzőleg vastagabb fán hatolt át, vagy pedig kemény fatörzsön, sziklán, kővön felütődve és deformálódva sebesítette meg a szegény katonát.

Míg a normál katonai lövedék be- és kilövési sebei rendszerint csak kalibernagyságu, sőt néha annál is kisebb, addig a dum-dum kilövése majdnem mindig alma-, vagy ökölnyi — kivételesen ennél is nagyobb — rettenetes sebet nyit és közelben is összeszaggat, zúz mindent!

Néha „robbanó“ vagy „expanziós“ lövedékek is nevezik a „dum-dum“-ot, bár ezt a nevet csak borzalmas hatása miatt használhatjuk, mert tulajdonképpen semmiféle robbanóanyag töltése nem szokott lenni. Nem a robbanóanyag váltja ki a szörnyű hatást, hanem az, hogy a külső, kemény lövedékköpeny részbeni eltávolítása miatt a lövedék deformálódik, esetleg darabokra szakadva, robbanásszerűen „szétfröccsen“ a testben. Helyenkor nemesak átfurja a testet, hanem a talált részt és környékét össze-vissza szaggatja; a legtöbb esetben menthetetlen az így sérült ember.

Csak vadászfegyverekhez használják ezt a lövedéket?

Nem hihető, hogy katonai célokra ma valahol is gyártanak „dum-dum“-okat, ellenben annál általánosabb ilyen hatású lövedékek használata kizárólag vadászati célokra: a vadászpuskákhoz!

A mai modern, golyós-vadászpuskák majdnem minden fajtája kimondottan dum-dum lövedéket lő. Viszont itt az a főszempont, hogy a vadat egyetlen lövedék is —onnal terítékre hozza, hogy

ben megjelent szakkönyvében írta a következőket:

„Lövése megítélésénél haditapasztalatokból induljunk ki. A 7.62 mm-es Lee-Metford puska öt-hat lövése sem volt képes például a rendkívül szívós hindukat feltartóztatni, hogy az angolok soraiba ne fürjenek. Ekkor a katonák leszerelték a lövedékesűsűről az acélburkot s megvolt a hatás. Később maga a hadvezetőség gyártotta ilyenre a lövedékeket, a hírhedt dum-dumokat. A legszívósabb, legfanatizáltabb ellenfelet is leüti a testében szétfröccsenő lövedék. Az angol-búr háború tapasztalatai ugyanilyenek, nemkülönben az orosz-japáné. A 6.5 mm-es Arisaka puska lövedéke soha olyan súlyos sebet nem ejtett, mint a régebbi mintájú 8 mm-es Murata puskaé s a sebesült oroszok — mellette löve is — gyakran maguk mentek a tábori közhelyre! Kikuchi japán törzsorvos többek között egy esetről számol be: tüdőlövés tesége lehetővé tette a betegnek; 40 nap mulva májgyógyultan bocsátották el a kórházból. A Murata-lövedéktől ejtett sebek viszont nehezen gyógyulnak, gyakorta rothadás állott be és a sebesült elpusztult. A holland csapatok tapasztalatai Sumatráról ugyancsak ilyenek. A 6.5 mm-es Mannlicher lövedékét katonáik végül is megfordították, tehát csúcsával a lőporra tették a hüvelybe. Az ilyen lövések hatása rémes volt.“

a zsákmány biztos legyen, továbbá minél rövidebb legyen a vad szenvedése, — támadó kedvű, veszélyes nagyvadat pedig azonnal ártalmatlanná tehesse a vadász. Ilyen esetben indokolt ezen lövedékek használata, annál is inkább, mert a katonai lövedékekhez hasonló, teljes köpenyű, golyós vadászpuska-lövedékek vadászati célokra majdnem teljesen alkalmatlanok. A vadászok golyópuskájának lövedékei kisebb-nagyobb puhaólm-csúccsal, vagy a csúcsán történt köpenybefurással és sok egyéb megoldású módon vannak alkalmassá téve a kívánt deformálódásra, mert itt a cél éppen ezt parancsolja. De bármilyen fajta csúcsban szemben a legnagyobb hünn ilyenek használata. Leírták ugyan sokszor, hogy a legtöbb félvad, benszülött, trópusi emberfajta fizikai fájdalom iránt sokkal kevésbé érzékeny, mint a kultur idegember. Különösen orvosok tapasztalták például, hogy egyes néger fajok olyan kisebb-nagyobb sebészeti műtétet, amelyeknél a kultúrembert okvetlenül el kell altatni, egyszerű helyi érzéstelenítéssel, sőt néha annak hiánya mellett is, egy szisszenés nélkül végig eltűrők! De ez nem lehet indok arra, hogy ne tekintsük embernek a fekete, vagy másik színű fajtát.

A mai modern háborúk borzalmával és állmanizmusával kapcsolatban eszembe jut Gárdonyi Géza kijelentése, amit az első világháború alatt tett. Arról szólt az író, hogy közvetlenül a háború előtt egy természetrajzi munkát olvasott, melyben arról írtak, hogy egyes állatfajok saját egyedeiket is megölik és felfalják s evvel párhuzamot vonva, megállapította, hogy hála Istennek, mi emberek vagyunk!... A világháború szörnyűségeit olvasva azonban így sóhajtott fel: „Ezt a nagy hála Istenkedést most kénytelen vagyok visszavonni!...“

Ma — amikor azóta is száz meg száz újfajta hadiszert talált ki és alkalmaz a modern hadviselés — bizony mi is Gárdonyihoz csatlakozunk és egyre jobban elhalványodik bennünk az a remény, hogy korunk háborúiban maradjon még valami humanizmus.

Legszebb imakönyvek:

Egi Lant, Imadagság és énekes könyv	90 lei
P. Boros: En Uram, én Istenem.	
Férfiak részére. Félvaszonkötésben	35 "
Férfiak részére. Egészvaszonkötésben	45 "
P. Boros: Mária légy Anyám!	
Nők részére	55 "
Waiser-Varga: Örökimádás. Nagybetűs kiadás, gyengéltetésű is könnyen használhatják	468 "
Kis imakönyv. Pázmány Péter után. Egészvaszonkötésben	65 "
Scheffler: Jézus Neked Élek. Gyermekimakönyv	32 "

Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.

A katolikus tudás fegyvertára,
magában is egész könyvtár a

KATOLIKUS LEXIKON

A Katolikus Lexikon két különböző kiadásban jelent meg. Az „A“-kiadás négy kötetre terjed, tartós és izléses vaszonkötésben, pehelykönnyű papíron nyomva. Ára 2880 lei és portó. A „B“-kiadás ugyancsak négy kötetre terjed, azonos szöveggel, de félbörkötésben, finom, pehelykönnyű papíron, számos műmelléklettel. Ára 5400 lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

Török kereskedelmi bizottság Rómában

Rómából jelentik: Rómába török kereskedelmi bizottság érkezett a két ország árucseréjének felülvizsgálására. Eddig kliring-alapon történt az elszámolás.

Roosevelt szerint az amerikai földrészen kívül „rosszul megy” a világ sorsa

Washingtonból jelentik: Roosevelt hétfőn este a Jackson-estebéden beszédet mondott és ennek során Amerika nagy elnökeiről emlékezett meg. Majd külpolitikai kérdésekre térve át kijelentette, hogy az amerikai nép ma két ténnyt ismer fel: Az első, hogy: a világnak az amerikai földrészen kívül rosszul megy a sora. Ez a tény a világ jövőjére való hatásánál fogva olyan nagy jelentőségű, hogy ezzel szemben szégyenletesen kicsinyeknek tűnnek fel az amerikai pártviszállyok. Másik tény, hogy Amerika gazdasági jóléte és egyes polgárainak személyes biztonsága tekintetében nagyot haladtak előre.

Roosevelt republikánus ellenfelei udvariasan, de határozottan visszautasították az elnök meghívását az estebéden való részvételre.

Nagyváradon kifüggesztették a közigazgatási választók névjegyzékét

A névjegyzékből kimaradtok tizenöt napon belül felebbezést adhatnak be a járásbírószágon

Saját tud. A város vezetősége a közigazgatási törvény 114-ik szakasza értelmében 15 napi közzemlére kifüggesztette a városház előcsarnokában a közigazgatási választók névjegyzékét, amelyet december folyamán állították össze.

A névjegyzékekkel kapcsolatban az I. emelet 16. számú irodában a hivatalos órák alatt minden felvilágosítást megadnak.

Mindazok, akik a névjegyzékből bármilyen okból kimaradtak, a kifüggesztéstől számított 15 napon belül fellebbezést adhatnak be a nagyváradi járásbírószághoz.

A francia frank és az angol font áresését akarja megakadályozni az angol-francia pénzügyi egyezmény

A nemrégiben létrejött angol-francia kétoldali pénzügyi egyezmény várható következményei még most is foglalkoztatja a nemzetközi közvéleményt. Ma már mindjobban előtérbe jut az a felfogás, hogy ennek az egyezménynek a megkötésére jórészen azok a veszélyek készítettek a szövetségeseket, amelyek az angol font és a francia frank értékállandóságát fenyegetik, főleg az USA dollárral való vonatkozásban.

Azok a hatalmas megrendelések, amelyeket a szövetségesek az Egyesült Államokban feladtak, természetesen nagy kínálatot idéztek fel frankban és fontsterlingben. Ezt a nagy kínálatot nem tudja megfelelő francia illetve angol behozatal ellensúlyozni s így valószínű, hogy az a két ország a területekre mutató külkereskedelmi deficitet nem árúval, hanem arannyal kénytelen majd kiegyenlíteni.

A nemrég aláírt angol-francia pénzügyi egyezmény a két ország valutájának megvédését tűzte ki fő céljául. Elhatározták, hogy a külkereskedelmi deficitek elkerülése érdekében lehetőleg egymástól vásárolnak és csak szükség esetén fordulnak más országokhoz megrendelésekkel. Közösösen megsegítik egymást oly esetekben, ha az egyik szövetségesnek tartozása, a másiknak követelése áll fenn egy harmadik országgal szemben. A két kormány nagy gondot fog fordítani afelett is, hogy a két valuta egymással szemben való értékállandóságát biztosítsák és fenntartsák.

Németország visszautasította a Finnországba irányuló olasz fegyverszállítmányok átengedését

Németország a finn konfliktusban nem áll a jóindulatu semlegesség álláspontján

Moszkvából jelentik: A leningradi katonai körzet vezérkarának jelentése szerint január 8-ikán az arcvonalon semmi lényeges nem történt. Különböző helyeken felderítő tevékenység folyt. A rossz idő miatt a szovjet légi haderő csak felderítő repüléseket végzett.

Berlinből jelentik: Illetékes helyről közlik, hogy Németország megtagadja a Finnországba irányuló fegyverszállítmányoknak területén való átengedését és a német határállomásokon már is visszautasítottak olasz repülőgép- és fegyverszállítmányokat, melyeknek rendeltetése Finnország lett volna.

Német részről ezzel kapcsolatban arra hivatkoznak, hogy nincs semmiféle nemzetközi jog vagy kötelezettség, melynek alapján Németország kénytelen volna egy hadviselő állam részére szánt fegyverszállítmányok átengedésére. Amióta Finnország háborúskodik, nem lehet hivatkozni korábbi

viszonyokra és eljárási módokra. Nem áll helyt az az ellenvetés sem, hogy Olaszország Németországgal baráti hatalom, mert Németország a finn konfliktusban nem a jóindulatu, hanem a szigorú semlegesség álláspontján áll.

Öngyilkos lett a petsamói kerület finn parancsnoka, mert kiderült, hogy árulást követett el az oroszok javára

Helsinki-ből jelentik: Most derült ki, hogy az orosz csapat szállító hajók miatt tudtak kikötni Petsamóban. A kerület parancsnoka, Pukila kapitány árulást követett el és közölte az öbölben lerakott aknákat helyzetét. A kémkedés csak később derült ki. A kapitányt letartóztatták, de öngyilkosságot követett el. Az árulás megmagyarázza, hogy miért sikerült az oroszoknak a Petsamo kerületben az aránylag gyors előnyomulás.

Sallánál újabbnál vár a szovjet hadseregre

Helsinki-ből jelentik: Minden jel arra vall, hogy Sallánál a harmadik katasztrófa vár a szovjet hadseregre. A szovjet katonáknak az utóbbi napok alatt tett kísérletei, hogy áttörjék a finn gyűrűt, kudarcra jutott. A körülfutó szovjetsapat 18 ezer főt tesz ki. A Salla körüli finn gyűrű még nem zárult be teljesen és így az oroszok még némi élelmiszert és erősítést kaphatnak. Még nem lehet tudni, hogy a finneknek mennyi időre lesz szükségük a bekerítési mozdulat befejezésére. A finnek ilyenkor néhány napig várnak, hogy

az éhség és hideg az ellenség soraiban elvégezzék a maga munkáját.

Argentína ötvenezer tonna gabonát küld Finnországnak

Buenos Airesből jelentik: Az argentin kormány 50 ezer tonna gabonát küld Finnországnak. A finn kormány a küldemény árát akkor fogja kamatmentesen kifizetni, amikor tudja.

Az angol szakszervezetek elnöke diktatórikus irányzattal vádolja a kormányt

Londonból jelentik (Dunaposta): A Pester Lloyd londoni tudósítója szerint a Hore-Belisha távozását következtében keletkezett vihar egyre növekszik. Az ellenzék elhatározta, hogy a parlamenti apparátus minden eszközt igénybeveszi, hogy megelintse a Hore-Belisha válság minden egyes részletét. A szakszervezetek elnöke diktatórikus irányzattal vádolja a kormányt. A kormány ezt a ténykedését — mondják ellenzéki körökben — a hadsereg védelme alá helyezi.

A politikai pártoknál is jobban reagál az eseményekre a közvélemény. A Daily Express szerint különösen nagy a reakció a dominiunokban és az Egyesült Államokban. A dominiunok sajtója Hore-Belisha távozásával kapcsolatban a Chamberlain-kormány válságáról ír.

Az angol beszerzésügyi miniszter beszéde

Londonból jelentik: Az angol beszerzésügyi miniszter hétfőn este a francia rádióban beszédet mondott.

— Tudatában vagyok annak, — mondotta a többi között, — hogy az angol expedíciós hadtest még nem nagyon számottevő, de önként is tudják, hogy ez csak előőr. A Franciaországba érkező angol katonák száma egyre növekszik. Ne csak embereinket vegyék számba ellenségeink, hanem ágyúink és motoros járműveink minőségét is. Anglia és Franciaország együttműködése kezdi éreztetni hatását. Vállalva harcolunk és meggyőződés, hogy győ-

zelmet aratunk.

Rómából jelentik: A Stefani-iroda new-yorki jelentése szerint Kanada csupán kiegészítő hadianyagvásárlásra 4 millió dollárt költ naponta.

A közvélemény türelmetlenül várja Hore-Belisha alsóházi nyilatkozatát

Londonból jelentik: Politikai körökben hangoztatják, hogy a parlamentet nem hívják össze január 16-ára, tehát az eredetileg megállapított időpont előtt.

Hore-Belisha alsóházi nyilatkozatát a közvélemény türelmetlenül várja. Olyan erős az az általános kívánság, hogy valamennyi részletét nyilvánosságra hozzák a Hore-Belisha válságnak, hogy a kormány valószínűleg nem ellenzi majd nagyobb szabású vita kezdeményezését, ami kétséges teszi a titkos ülés megtartásának lehetőségét. Azok, akik azt állítják, hogy Hore-Belisha és a hadseregfőparancsnokság néhány tagja között nézeteltérések voltak, politikai és katonai természetű kérdéseket tesznek szóvá. Munkáspárti körök a Németországgal folytatott háború fokozására és a Finnországnak nyújtandó segítségre vonatkozó kérdéseket tesznek fel.

A Press Association azt írja, hogy a hadsereg demokrata szervezete és a közkatonákból előléptetett tiszték számának fokozása nem adott okot nézeteltérésre Hore-Belisha és a vezetők között. Ezek a reformok más reformokkal együtt továbbra is érvényben maradnak.

Az angolok 1914-ben hamis távirat segítségével kényszerítették harcba Graf Spee tengernagy hajóhadát

Fából készült „hadihajók” segítségével szabadították fel a brit flotta két legerősebb egységét, hogy megsemmisítsék az Atlanti-óceánon működő német cirkálókat

A Dél-Amerika partjai előtt lejátszódott tengeri ütközet feleleveníti a német haditengerészet történelmének egyik legmarkánsabb, kimagasló alakját, a tragikus sorsú gróf Spee tengernagyot. Róla nevezték el a német zsebcsatahajót, amely három angol cirkálóval vívott izgalmas ütközetet Montevidéó előtt. A védtelenség szeszélyes összejátszása következtében az Admiral Graf Spee német zsebcsatahajó is Dél-Amerika partjai előtt ütközött meg az ellenséggel, ugyanazon helyen,

ahol pontosan negyedszázaddal ezelőtt gróf Spee admirális vezérhajója, a Scharnhorst világszülő győzelmei után flottájával együtt elmerült az Atlanti-óceán hullámaiban.

Gróf Spee tengernagy, a világháború előtti német haditengerészet egyik legkiválóbb parancsnoka, a távolkeleti német flotta adminisztrációja a világháború hőstetteinek legszebb lapjait írta meg flottájának négyhónapos küzdelmei során. Amikor a háború kitört, a távolkeleti flotta a kínai tengeren tartózkodott. A flotta modernül felszerelt, elsőrangú vezetés alatt álló cirkálói: a Scharnhorst, a Gneisenau és a kísérőükben lévő könnyű cirkálók: a Leipzig, Dresden, Nürnberg és az Emden nagy gondot okoztak az angol és francia admirálisoknak.

Német győzelem a chilei partok előtt

Gróf Spee admirális félelmetes hajóhada sok kellemetlenséget és kárt okozott a szövetségesek hajóinak. A távolkeleti vizeken bizonytalanná tette az ellenséges kereskedelmi hajók forgalmát és több tengeri ütközetből győztesen került ki. A fürge német nehéz és könnyű cirkálók

meglepetésszerűen változtatták útírányukat és óriási távolságokat jártak be mielőtt az angol és francia admirálisok lázasan kutatták őket az egzotikus tengeren.

1914 november 1-én azután megdöbbentő hír futott be Londonba. Gróf Spee admirális flottája győzelmes csatát vívott Coronel chilei kikötő előtt Graddock angol admirális flottájával, melynek

két páncélosát elsüllyesztette és megsemmisített egy felfegyverzett kereskedelmi hajót.

Az admirális megtudta, hogy a győzelem után a német flotta Valparaíso délamerikai kikötőbe futott be.

Az angol admirális csak a Falkland-szigetek bázisához tartozó hajórajt tudta vele szembeállítani. A Falkland-szigeteken azonban ekkor csak elavult fegyverzetű, harcászati szempontból nem teljes értékű hadihajók állomásoztak, amelyek közül két nehéz cirkálót már megsemmisítettek a németek. Az angolok döntő ütközetre akarták kényszeríteni Spee gróft, viszont a Déli-tengeri flotta erre nem volt elégséges. A Földközi-tengeren állomásozó nehéz cirkálók közül kellett néhányat elvonni, hogy ezeket vessék harcba gróf Spee flottájával szemben, viszont

ezt a flottamozdulatot úgy kellett végrehajtani, hogy arról a német admirális ne szerezhesen tudomást.

Ezért érdekében az angol admirális fantasztikus és meglepő tervet dolgozott ki és hajtott végre.

„Kicsempészik” az angol cirkálókat

A földközi-tengeri angol flotta erős egységei a Dardanellák előtt állomásoztak, hogy szemmel tartassák a török kikötőben menedéket keresett Goeben és Breslau német hadihajókat. Erre a drága zsákmányra két modern angol nehéz cirkáló: az Invincible és az Inflexible lesett. Ezt a két hajóóríást rendelte az angol admirális a délamerikai vizekre, hogy megütközzenek gróf Spee flottájával. Ezeknek a Dardanelláktól való elvonása azonban

azzal a veszéllyel járt, hogy egyrészt gróf Spee tudomást szerez a hadihajók indulásáról és még idejében elhajozik a veszély-zónából, másrészt pedig a Goeben és a Breslau megkísérli a Dardanellákon

való áttörést. Az admirális azonban páratlan tervvel meghiusította a veszélyek bekövetkezését.

Egy angol hajógyárban alig egy hónap alatt felépítették a két angol hajó hű mását. Ennek a hihetetlen gyors hajóépítésnek az volt a titka, hogy a két hadihajót fából építették fel.

A Hall admirális ötlete nyomán épült hajómodelleket vontatógőzösök juttatták el két tengeren át az Égei-tengerig és hosszú útjuk alatt csodálatosképpen nem keltették fel az ellenséges kémek figyelmét. A hajóvontatás mindig éjnek idején történt és ugyancsak

az éjszaka sötétjében cserélték ki az Invincible és az Inflexible hadihajókat a fából készült modellekkel.

anélkül, hogy a nagyjelentőségű hajócserecét illeték-

telének észrevették volna. A két angol hadihajó azután teljes gözzel átszelte a Földközi-tengert és amikor átjutott Gibraltáron, délnyugat felé vette útját.

Munkában az Intelligence Service

Ezután az admirális egy másik játszma kezdett. Értésítették az angol Intelligence Service berlini ügynökét, hogy a két hadihajó teljes gözzel útban van Dél-Amerika felé. Az Intelligence Service ügynöke még máig is

titokzatos cselszövésével megszerezte azokat a bélyegzőket, amelyekkel a német admirális táviratait a cenzúrahivatal és a főposta lepecsételte.

A még mindig Valparaísoban horgonyzó német flotta parancsnoka, Spee gróf, néhány nappal később távirati utasítást kapott, hogy flottájával induljon a Falkland-szigetek fővárosának, Port Stanleynek a bombázására. Ezt a táviratot a német admirális soha nem adta fel...

Gróf Spee admirális a távirati utasítás alapján tanácskozára hívta össze a chilei német követségi és hajórajának tisztjeit, akik lebeszéltek a vállalkozásról, mert

tudták, hogy a német flotta veszélybe rohan.

Spee gróf bizalmas jelzéssel kapta a távirati utasítást, ezért nem árulta el, miért ragaszkodik tervéhez és tisztikarának eltérő véleménye ellenére 1914 december 7-én reggel parancsot adott a hajóraj indulására.

A német flotta megkerülte a Cape Hornt és tizenkét órával később összetalálkozott a tenger ütközetre fejlődött angol flottával, amelynek vezérhajói, az Invincible és Inflexible, a Dardanellák elől kicsempészett nehéz páncélos cirkálók voltak. Az egyenlőtlen küzdelem néhány óra hosszat tartott. December 8-án délelőtt

a hősiessen harcoló német hajóraj az angol nehézcirkálók tüzeiben elsüllyedt

és csak egy egysége menekült meg: az Emden.

Gróf Spee admirális sok ütközetben győzedelmeskedő és tragikus sorsú flottájának regénybe illő története világháború történelmének egyik legerősebb és részleteiben máig sem teljesen tisztázott fejezete.

(G. I.)

Emlékezés egy megtérésre

Az év utolsó napján az egyházközségek lelkeszei a hálaadó jelentéseket keretében statisztikai kimutatást olvasnak fel a hívők létszámának az év folyamán történt változásairól. A feloivasott számadatok sok mindent nyújtanak felvilágosítást, de vannak események, melyek számokkal ki nem fejezhetők, történések, melyeknek jellemzője a mennyiségek birodalmán kívüli álló eszközök szükségessége. Egy, a statisztika adatai között meghúzódó ilyen eseményt szeretnék kiemelni a többiek közül.

Az elmúlt év július havának elején az egyik temesvári lapban egy gyászjelentés, meg egy ezzel kapcsolatban álló rövid tudósítás látott napvilágot arról, hogy a megboldogult, ki életében középiskolai tanár volt és életének 57-ik évéig a zsidó vallást követte, halálán ágyon a római katolikus vallásra tért, majd végül a haladékos szentségét felvéve, mélyeséges bizalommal és hittel várta a földi rabsághól nemsokára bekövetkező szabadulás pillanatát.

Az áttérések napjainkban elég gyakoriak, okuk részint anyagi természetű, földi javak előnyök megszerzését vagy megtartását célzó számító spekuláció, részint vegyes házasságok alkalmával a bármely szempontból erősebb félnek a gyengébbre gyakorolt kényeztető befolyása, vagy pedig őszinte meggyőződésből származó hűvös elhatározás. A két első ok az élet aktív fázisaiban hozza meg eredményeit, mikor az egyedül tiszteletreméltó harmadikkal kell osztania, de az örökkévalóság kapujában, hol a földi élet már semmi kívánatosság nem képes nyújtani, csak a harmadik jöhet számításba.

A megboldogult emlékének, kit egyébként jól ismertem, a tisztelet és csodálat adóját akarom e helyen leróni, mert ő nagy küzdelemben győzedelmeskedett. Ellenfelei voltak a származás és a gyermekkorától az élet alkonyáig terjedő hosszú időnek a lélekbe mélyen vésődő számos emléke, a megszokás, a történelmi és családjai tradíciók lenyűgöző ereje, melyeknek ellenére az igazságnak fényét felismerni és azt követni tudni, oly képességek,

melyekre vagy rendkívüli lelki erő vagy különös isteni kegyelem szükséges.

Mi az isteni adományoknak akkor is örülünk, ha másoknak jutnak s ha tudomást vehetünk róluk, lelkünk húrjain a Te Deum főnéges akkordja zenéül. Miként az eredményből látszik, ezen esetben az isteni adomány a cél elérésére elég volt — és most engedj meg, hogy egyenesen hozzád szóljak — mégis sajnálom, hogy hosszas tépelődésidőben és emésztő lelki harcokban, melyek bizonyára megelőzték a nagy elhatározást, miért nem lehettem segítégedre? Miért nem tehettem neked könnyebbé az igazság felismerését, mely természeténél fogva csak egyetlen és senki mással nem osztozhatik, mégis sokszor nehéz ut vezet hozzá? Miért nem nyugtathattalak meg, hogy azokért is, kikhez eddig tartoztál, hogy példádát kövessék, új egyházad nyilvánosan és állandóan főhazakodók és hogy érettük, kik téged szent meggyőződésed követéséért talán sajnálnak, talán megvetnek, bőven kárpótól azon hatalmas szeretetközösség, melynek szűkebb testvériségébe léptél, amelyhez mindörökké tartozol s melynek imáiban és érdemeiben egyetlen joggal részt vesz?

De valószínűleg mindezeket elmondotta neked az, kinek ez elsősorban hivatása volt, nekem pedig és mindenkinek, ki a Gondviselés e nagy művében a személyes közreműködés érdemét magáénak nem érezheti, megmarad az a joga és kötelessége, hogy hálaát adjon annak, ki e megtérést sugalmazta s a küzdelmek hőse felé a győzelem babérokoszoruját emelje; majd pedig, hogy hálaát adjon a Mindenhatónak, hogy a te igaz megtérésed által a vigasztalás ajándékát nyertük azon szomorúságban, melyet azok miatt érzünk, kik kétes értékű földi javakért, sokszor hazug ígéretekért áltúrügyeket keresve és találva, minket elhagynak és az örök javak birtokát könnyelműen eldobják maguktól.

Gyönyörködtessen mindörökké az a világsors, melyet életed döntő pillanatában felismerni és követni tudtál!

CSILCSER ERNŐ (Temesvár).

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy hóra 75 lel.
Külföldön: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 12 P, egy hóra 4 P. Vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem adunk vissza.

ELKÉSZÜLT XI. PIUS SIREMLÉKÉNEK A TERVEZETE. Rómából jelentik: XI. Pius pápa síremlékének felállítására a nagy pápa halála után pályázatokat hirdetett. A pályázók műveit most bírálta meg Milano város és a milánói érsekség megbízottjaiból álló bírálóbizottság. A pályadíjat P. Grenig holland bencés szobrász nyerte el s így az ő terveze szerint rövidesen hozzáfognak a síremlék felállításához. A koporsót egy porfir szarkofágba helyezik el, amelynek fedőlapján fehér márványból faragják ki nyugvó helyzetben a pápa alakját. Az egész építményt mozaikkal gazdagon díszített márványkorlát veszi körül. A síremléket a Szent Péter bazilika sírboltjában állítják fel, az úgynevezett Grotta-ban, azon a helyen, ahol jelenleg ideiglenes síremlék áll. Ugyanakkor a Via della Conciliazione egyik pontján szobrot állítanak fel a „kibékülés pápájának” emlékére.

A határerődítési brigád parancsnokának köszönetnyilvánítása Nagyvárad lakosságához. Az első határerődítési brigád parancsnoka N. Stoeneescu tábornok, Nagyvárad város vezetéséhez a katonaság számára juttatott karácsonyi ajándékok átvétele alkalmából a következő köszönetlevelet intézte azzal a kérésrel, hogy azt hozzák a lakosság tudomására: Ugy a magam, mint valamennyi katona nevében kérem, fogadják és tolmácsolják köszönetemet az adakozóknak és a mozgalom irányítóinak e szép tettért. Hasonlóképpen kérem, szívvelköszölve tolmácsolni a Román Nőegyletnek is köszönetemet azokért az adományokért, amelyekből gajnapot vásároltak, hogy a katonáknak szánt ajándékokat elkészíthessék.

HÁROMSZÁZ NYUGDIJKÖNYV ÉRKEZETT HÁROMEZER HELYETT. Nagyvárad. Saját tud. Közöltük, hogy ez év január elsejével az állami nyugdíjasok nyugdíjkönyvecskéiknek szelvényei elfogytak és ezért minden nyugdíjas részére új könyvet kell kiállítani. Tegnap a nyugdíjosztály címére 300 darab új nyugdíjkönyv érkezett. Mintán az első pillanatban látták, hogy itt csak tévedésről lehet szó, hiszen Nagyvárad és Bihar megye nyugdíjasai részére több mint 3000 darab könyvecske szükséges, Cadariu Emil pénzügyi adminisztrátor rendelkezésére nyomban távirati jelentést tettek a pénzügyminisztérium nyugdíjosztályának és kérték a szükséges nyugdíjkönyvecskéik azonnali elküldését, hogy azoknak kiállítása ne szenvedjen fennakadást.

Megérkeztek Temesvárra az új nyugdíjkönyvek. Saját tud. Mint ismeretes, a nyugdíjasok ebben az évben új nyugdíjkönyveket kapnak. Az új könyvecskéik, amelyek az 1940-42. évekre szólnak, megérkeztek Temesvárra. A pénzügyigazgatóság most a nyugdíjakról szóló főkönyveket lapról-lapra felülvizsgálja s egyidejűleg kitölti az új könyvecskéket, valamint elvégzi a januári nyugdíjak számfejtését is. A pénzügyigazgatóság az új könyvecskéket csak a januári nyugdíjak kifizetésekor szolgáltatja ki, ezekért tehát nem kell korábban jelentkezni. A kifizetésekor a régi könyvecskéket be kell szolgáltatni.

*** Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pilula.** Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lel. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drozériában kapható.

Zürichi zárlat. Párizs 9.97. London 17.50. Newyork 445.93. Brüsszel 74.75. Milánó 22.50. Amsterdám 237.50. Berlin 178.62. Szófia 530. Belgrad 10. Bucuresti 350.

KORCSOLYÁZOK TÖMEGSZERENCSETLEN-SÉGE EGY BELGIUMI TAVON. Brüsszelből jelentik: Vasárnap a Maraken-szigeten korcsolyázás közben husz személy fullt az egyik folyóba. A korcsolyázók alatt beszakadt a jég és ez okozta a szerencsétlenséget.

TRANCU IASI VOLT MUNKAÜGYI MINISZTER HALÁLA. Bucurestiből jelentik: Trancu Iasi volt munkaügyi miniszter vasárnap este bucurestii lakásán hirtelen meghalt. A népszerű és tevékeny államférfi halála váratlanul következett be. A karácsonyi szünidőt Brassóban töltötte, ahonnan szombaton délután érkezett vissza a fővárosba. Vasárnap délelőtt még megtekintett egy kiállítást az Ateneu-ban és miután családja és barátai körében igen jó hangulatban ebédelt, kiment a városba. Este hat óraker az azzal tért vissza, hogy rosszul érzi magát. Orvosért küldtek, de mire a háziorvos megérkezett, Trancu Iasi már kiszorult. Hatvanhat éves volt. 1920-ban nevezték ki miniszterré, Averescu kormányában. Ő létesítette a munkaügyi és társadalomvédelmi minisztériumot, amelynek élén igen nagy munkásságot fejtett ki. Mint képviselő egyike volt a Parlament legtevékenyebb tagjainak, de miután Averescu pártja elvesztette jelentőségét, Trancu-Iasi politikai pályafutása is végetért. Ettől kezdve különböző társadalmi megmozdulásokban vett részt és továbbra is hasznos, közkezdelt munkása maradt a román közéletnek. Halála általános részvényt keltett. Temetése szerdán délután lesz, Bucurestiben.

DALADIER FRANCIA MINISZTERELNÖK BALESETE. Párizsból jelentik: Daladiert vasárnap délután kisebb baleset érte. A francia miniszterelnök lábfejét sértezték, amit azonban igen kielégítő módon sikerült összeilleszteni. A miniszterelnök az orvosi kezelés után visszavert a hadügyminiszterumba, ahol nyomban hozzálátott munkájához.

DIANA

erő, jókedv, energia forrása.

Felhívás légvédelmi ügyben. A nagyváradai vas-, fém és faipari céh felhívja mindazok figyelmét, akik a munkakamara helyiségében hallgatják a légvédelmi előadásokat, hogy az ellenőrző könyvecskéiket a Str. Alexandri 13. szám alatti irodában vegyék át, mert a folyó hó 12-iki előadásán csak a könyvecskéikkel vehetnek részt. Nyomatékosan felhívjuk a hallgatók figyelmét, hogy a tanfolyamon való megjelenés kötelező, ugyanis a hatóság részéről a tanfolyamot ellenőrzik. A meg nem jelentek könyvecskéit nem igazolhatjuk.

VOLEDEMARAST A VILNAI EGYETEM IRODALMI KARÁNAK TANÁRÁVÁ VÁLASZTOTTÁK. Kaunasból jelentik: Voldemarast, aki nemrég kegyelmet kapott, a vilnai egyetem irodalmi tanárává választották. Mint ismeretes, ő volt az egyetem első dékánja.

Temetés. Méhes Sándor 19 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése csütörtökön 11-én délelőtt 10 óraker lesz a Ioan Ghica-utca 20. számú gyászháztól. (Erdélyi „Concordia”.)

Herbert Schultze, tengeraltábornok kapitány, aki három ízben, összesen 80.380 tonna tengeri hajótért súlyosított el és most érkezett haza utolsó útjáról. Ez a kép is cáfolata annak a hírnek, hogy angol fogságba esett volna.

Feljegyzések

Ujabb fejezetet közlünk XII. Pius első apostoli körleveléből, amely a világi apostolkodásával és a család hitre, erkölcsre nevelő hatásával foglalkozik.

„Itt megjegyezzük, hogy a világiak apostoli — napjainkban oly fontos — közreműködésében a család különleges hivatással rendelkezik, mivel szelleme lényegesen befolyásolja az ifjabb nemzedék szellemét. Amíg a családi tűzhelyen a keresztény hitnek szent lángja lobog és a szülők a gyermekek életét e hit szerint alakítják, az ifjuság mindig kész elismerni Jézus Krisztus királyi hatalmát és férfias bátorsággal szembeállni mindazokkal, akik a Megváltót az emberi társadalomból száműzni akarják és az ő legszentebb jogait szentségtörő gonoszsággal érinteni merészelik. Amikor a templomokat bezárják, az iskolákból Jézus Krisztus feszületen függő képét eltávolítják, a család marad bizonyos értelemben a keresztény életnek gondviselősszerű és megtámadhatatlan menedéke. Istennek számtalanszor hálát adunk, amikor reneteg olyan családokat látunk, amelyek ezen hivatásukat buzgó hűséggel teljesítik és sem a javak veszélyeztetése, sem az ellenségeskedések nem törlik meg. Az ifjaknak és a leányoknak kiművelt szerege — még azokon a vidékeken is, ahol Jézus Krisztusban való hit szenvedéseket és üldöztetéseket jelent — szilárdan áll az Üdvözítő trónja körül azzal a biztos és nyugodt elhatározással, amely az Egyház harcainak legdicsebb napjaira, a vértanuk ragyogó példáira emlékeztet. Ha az Egyháznak, az igazság és a szeretet tanítójának mindenütt a népeknél megadnák a tehetségnek azt a szabadságát, amelyre neki az isteni megbízatásból kétségtelen és szent joga van, a javaknak micsoda bő forrása nyílnának meg, mekkora fény, milyen rend és békesség származna ebből a szociális életre, mennyi pótolhatatlan és értékes erő munkálkodhatna az emberiség javának előmozdításán. Mennyi szerencsétlenség volna elkerülhető, mennyi boldog nyugalom származhatna az emberekre, ha a társadalmi és nemzetközi erőfeszítések a béke helyreállítására az evangéliumi tanácsokat követnék, amelyek az egyéni és a kollektív háson mérhetetlen törekvései ellen folytatott harcban keresztény szeretetet hirdetnek.”

Megszűnt a máramarosszigeti kereskedelmi fiuliceum. Szatmár. Saját tud. A máramarosszigeti kereskedelmi fiuliceum igazgatója értesítette az iskola növendékeinek szüleit, hogy anyagi nehézségek miatt az intézet nem folytatja tovább működését. Az iskola magánkezdemenyezésre létesült állami támogatásban nem részesült, nyilvánosságát csak egyik évről a másikra adták meg. Most 72 növendék volt. Ezek tanácsalansul állnak az iskola év közepén, nem tudják, hol fogják tanulmányaikat folytatni.

EGY ÉS HÁROMNEGYEDKILÓS ARANYTÖMBÖT TALÁLTAK SZOVJETOROSZORSZÁG EGYIK ARANYBÁNYÁJÁBAN. Moszkvából jelentik: A szovjet távirati iroda novoszibirszki jelentése szerint, Mosztovojában, az aranybányákban ezerhét-százharminc gram sulyu aranytömböt találtak.

Felhívás a nagyváradai építőipari munkásokhoz. Felhívjuk az összes építőipari céhez tartozó munkásokat (kőműves, festő, mázó, kámenyészprő, kővezető, kályhás, kőfaragó, cserepező, szobrász, aszfaltozó és téglagyári munkástársainkat, hogy e hó 14-én, vasárnap délelőtt 9 óraker a Wilson-utcai munkásotthonban megtartandó évi közgyűlésünkön a saját jól felgott érdekekben jelenjenek meg úgy a tagok, mint azok, akik még nem tagjai a céhnek, mert csak azok a munkások részesülnek jogvédelemben bármilyen konfliktusból kifolyólag, akik tagjai a céhnek. A nagyváradai építőmunkások helyi csoport vezetősége.

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

- Szerdán Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:
- „Szent Antal” Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.
- „Kigyó”, Piata Regina Maria. Tel. 29-63.
- „Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.
- „Aranykereszt”, Piata Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 28-52.
- „Diana”, Str. Astra No. 18. Telefon 32-57.

Hősies harcban, utolsó emberéig feláldozta magát egy japán dandár

Csin-tang várost a kínaiak visszafoglalták

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti Csung-Kingből, hogy a kínai haditanács közlése szerint a kínai csapatok visszafoglalták Csin-tangot, melynek hírtokáért már több hét óta folyik a heves harc. A japánok hősiesen és szívósan védekeznek, míg a kínaiak teljesen elvágják a japánok valamennyi összekötő vonalát. A japánok ekkor heves ellentámadást indítottak. A hely-

séget a 21-ik japán dandár tartotta megszállva. Létszáma a többhetes harc után 500-ra apadt le. A kínaiak ekkor felszólították a japánokat, hogy adják meg magukat. Ezek azonban elutasították a felhívást és az egész japán dandár, Nakamura dandárparancsnokkal együtt elesett. Csak 36 ember került fogságba.

Időjárás

A bucsuéri időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A hideg fokozódik, csak kisebb havazások lesznek, a hegyeken javulnak a sportlehetőségek.

VÁRATLANUL MEGHALT ÖZV. FRATER EMILNÉ. Budapestről jelentik: Egyik budapesti szanatóriumban tegnap meghalt özv. Fráter Emilné, született Balogh Irma. Az elhunyt uras-zony Fráter Emil egykori országgyűlési képviselő, szalontai földbirtokos özvegye volt. Néhány héttel ezelőtt gyógykezelés végett utazott fel Pestre, ahol egyik szanatóriumban vették kezelés alá, azonban az orvosi tudomány sem tudott segíteni a beteg szervezeten s özv. Fráter Emilné tegnap meghalt. Az elhalt közszeregetben álló, előkelő uriaszonyt leánya: Fráter Judit, a báró Moatbach, a Stépán, a Baresay és a Fráter-családok gyászolják.

A nagyváradi vas, fém, építő és faipari céhek január 13-án rendezik meg közös báljukat a Római Katolikus Legényegylet Alexandri-utcai székházának dísztermében. A céhek közös mulatósága iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg nemcsak a város iparosainak, hanem mindazoknak a körében, akik szeretik a kedves és vidámhangulatú szórakozást. A rendezőség a szórakoztató vidám műsorsámok mellett kitűnő jazz-zene-karról, hideg, meleg konyháról és elsőrangú italokról, hűtőkről gondoskodott, és a céhek közös mulatóságán valóban mindenki kitűnően érezte magát.

NAGYVÁRADON KIPRÓBÁLJÁK A LÉGVÉDELMI SZÍRÉNÁKAT. Saját tud. A város vezetősége értesíti a lakosságot, hogy január 9-től kezdődőleg a város különböző pontjain kipróbálják a légvédelmi szírének működését. Éppen ezért a szírénezés ne okozzon nyugtalanságot a lakosság körében.

LEÜTÖTTE URNÓJÉT EGY URASÁGI INAS. Budapestről jelentik: Hétfőn, késő délután Tigris-utcai villájában Horváth Jenő urasági inas a káznaházban leütötte Szilvássy Ernő pénzügyi főtanácsos feleségét. Ezután a félelemlet lakásba rohant, s az íróasztal fiókjából 900 pengőt, a vitrinből pedig ékszereket vett magához és elmenekült. A főtanácsos feleségét életveszélyes állapotban szállították az Új Szent János kórházba. Horváth négy hónapig volt Szilvássyék szolgálatában, de négy héttel ezelőtt kisebb szabálytalanságok miatt elbocsátották.

Budapestre költözik Nizsinszki. Budapestről jelentik: Nizsinszki, az orosz balett egykori világhírű szolótáncosa, minden idők legnagyobb táncművésze, közéletéről Budapestre költözik. Nizsinszki elméje 1919-ben elborult. A kreuzingeni gyógyintézetbe vitték és ott élt tízennyolc éven át. Ekkor elhagyta a gyógyintézetet és felesége — Márkus Emilia leánya — társaságában Bern mellé, Svájcba költözött és itt élt egy kis szülőháza. Állapota annyira javult, hogy családja elhatározta, hogy Nizsinszki Magyarországra szállítja. A nagy táncművész vagyona Londonban van és a háború alatt nem tud pénzhez jutni. Magyarországon egy budai villában fog lakni a háború végéig.

Ismét a régi bérlő kapta meg a Royal kávéházat és a Fészek klubot. Nagyvárad. Saját tud. A városházán kedden délelőtti árlejtést tartottak a Rimanóczy-épületben levő Royal kávéház és Fészek klub bérletére. Az árlejtésen az eddigi bérlőn, Royal Rim. részvénytársaságon kívül még négyen és pedig: Berkovits Gyula, Silaghi Dumitru, Mot Ioan és Kiss Ludovic vettek részt. A legkedvezőbb ajánlatot ismét a régi bérlő tette, évi 502 ezer lej bért ajánlott fel az eddigi 450 ezer lejjel szemben. Ennek alapján újabb öt évre a Royal Rim. S. A. kapta meg a Royal-kávéház és a Fészek klub bérletét. A bérlő azonban köteles a második emeleten levő, ugynevezett kártyaszobát a város rendelkezésére bocsátani, amely azt valószínűleg a szállodához csatolja.

Olasz győzelemmel ért véget az olasz-magyar teniszmérkőzés. Milánóból jelentik: A magyar-olasz tenisz mérkőzés hétfőn véget ért. Végeredményben az olaszok győztek 4:2 arányban.

Hírek Temesvárról. Szécsi Pál villanyáru üzletében tüzet okozott a rövidzárlat. Több értékes villanymotor tönkrement. A kár biztosítás útján megtérül. — Az ügyészségre érkezett jelentés szerint Szinészeg községben Balogh András hetvenhároméves gazda túlfűtött szobájában füstmérgezésben meghalt. A gazda fiát és feleségét, akik szintén abban a szobában aludtak, súlyos állapotban szállították kórházba. — Vincze János kissodai lakos tejeskoosiját elütötte az egyik villamos. A tejeskoosi pozdorjává tört s a gazdálkodó is oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a temesvári közkórházban meghalt. — Az őrszemes rendőr félholtrafagyva egy nagybetűs szegény asszonyt talált az egyik szemetesládában. A szerencsétlen asszonyt kórházba szállították.

ÉRDEKES OLASZ DARAB BEMUTATÁSÁRA KÉSZÜL A BUDAPESTI NEMZETI SZÍNHÁZ. Budapestről jelentik: Érdekes szindarabot mutatnak be a budapesti Nemzeti Színházban. Forzaro olasz írók „Caesar” című darabjáról van szó, amelynek, hírek szerint, maga Mussolini készítette a vázlatát. A darab főszerepeit Táray Ferenc és Gál Gyula játsszák.

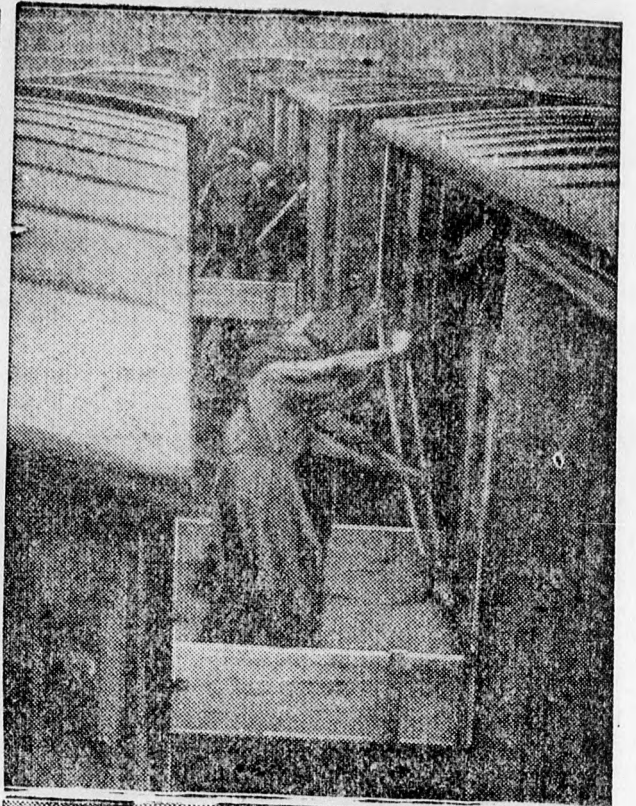
Terményárak Nagyváradon. A hideg miatt a terménypiacon a felhozatal nagyon gyenge volt. A kereslet egyes terményekben sokkal nagyobb volt a kínálatnál. Buzában és tengeriben különösen nagy volt a kereslet, mert az előbbi Svájc és Németország részére nagy mennyiségű búzát vásároltak. A 77 kg-os fajsúlyú, 3 százalékos keverékű buza ára 490—500 lej körül mozgott, Rozs 400—411 lei. Árpa alig volt a piacon. A névleges ára 470—480 lei volt. A zabot főleg a katonaság vette 500 lej körül mázsánkénti áron. A tengeri ára 370—380 lei ab feladóállomáson. Olajmagvakat szintén nem lehetett látni a tegnapi piacon. Ezeknek is inkább névleges áruk volt. Napraforgó 700, tökmag 1350 lei mázsánként. Az olajpogácsának nem volt kelete. A piacot megelőzően 500 leiert kötötték üzleteket, de a lanyhaság miatt 480 leiert is adták mázsánként.

Panaszok a petroleumlátás körül

Máramarosszigetre három hét alatt mindössze egy tartály petroleum érkezett

Saját tud. Máramarosszigetről és a megyéből már több mint három hete, teljesen eltűnt a petroleum. A máramarosi nagykereskedők még a múlt hónapban több tartály petroleumot rendeltek — s a petroleum árát ki is fizették. A rendelésből azonban három hét alatt mindössze egy tartály petroleum érkezett meg. A petroleumlátás különösen a falvakban és községekben érezhető, ahol már hetek óta gyertyával és olajmécselel világítanak. A petroleum ellátás biztosítására erőlyes intézkedéseket vár a megye lakossága.

Mint nagyváradi tudósítónk jelenti a nagyváradi üzletekből is eltűnt néhány napja a petroleum. A petroleumlátást különösen a szegényebb polgárok és a villanyt nélkülöző külvárosi lakosok érzik meg. Fennakadást okoz azonban a hiány a petroleummal dolgozó különböző üzemekben is. Tudósítónk értesülése szerint a váradi petroleumlátást az okozza, hogy a nagylosztók törvénytelenül visszatartják a raktáron levő árut — ezzel akarják kikerülni az áremelést Reméljük, hogy az illetékesek kellő eréllyel lépnek föl az üzérkedők ellen és megszüntetik a petroleumlátás körüli nelézségeket, egyben megakadályozzák az indokolatlan áremelést.

Helyreállt Németország és Oroszország között a vasúti forgalom és az áruszállítás. Felelőpénken a gyors tempóban folyó áru-átalakás, a középön az orosz és német vasutasok és vámísztek találkozása, alsó képünkön pedig a vasúti pályatest átalakítása látható. (Az orosz vonatok t. i. szélesebb nyomtávúak.)

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

CORSÓ: FÜLDALATTI FRONT.

APOLLÓ: VÜRÖS ÖRDÜGÖK.

DORIAN: ZORRO, AZ OSTOROS EMBER.

Istenem, mi lesz a Szondi fiukból?!

Nagyvárad, január hó
Az új büntetőtörvénykönyvnek azok a szakaszai, amelyek a család védelmét szolgálják és többek között elég súlyos büntetést szabnak arra a családfőre, aki nem gondoskodik övéiről, sokak előtt túlszigorúaknak tűntek fel. Az egyéni szabadság megkötését látták benne, illetéktelen beavatkozást az ember intím életébe, ami ellenkezik az ember legelembb felségjogaival... Pedig remek intézkedések ezek, csak egy nagy hibájuk van: nem igen alkalmazták őket.

Nem hallok olyan eseteket, hogy Nagyváradon, a rendetlen családi életnek a Szondi családjában valakit perbefogtak vagy elítéltek volna azért, mert elhagyta családját és nyomorogni engedi azokat, akiket a természet törvényei is gondozására bíztak. Pedig könnyen meg lehetne tölteni itt az összes börtönöket férjekkel és apákkal, akik egyszerűen sorsára hagyják asszonyt, gyermeket s másfelé keresnek kétéves örömeiket. Nem hiszem, hogy lenne Erdélyben még egy helység, ahol anyai válás, különélés, hűtlen elhagyás, hitvesháborúság lenne számon tartható, mint ebben a városban, ahol gazdasági, erkölcsi és társadalompolitikai okok, régi mulasztások és új bűnök még nagyobb mértékben idéztek elő általános leromlást különösen a magyarság tömegében, mint másutt.

Itt van például a Szondiékat esete. Nem előkelő férfiú ennek a szép történelmi névnek a hordozója, nem vezérigazgató, főnök, vagy tisztviselő sehol. Márványlábán a kapu felett se díszleg a neve, de még cégtáblán se műhely vagy kereskedés felett. Ilyen helyeken egészen más hangzású nevek ékeskednek Nagyváradon. A Szondiak, Harsányiak, Szilágyiak a piacon ácsorognak. Szondi István még kimagaslik közülük: ő favágó. Saját „gépjé” van, ahogy itt a fűrészbakot nevezik. Most van a szaporája az ő szakmájának, de a gyerekei mégis koldulnak az utcán. Mert ő is elhagyta családját.

A két koldusgyerek, a 11 éves Karcsi és a 9 éves Jancsi így fejezi ki ezt:

— Edesapám más asszonnyal lakik.

Barnaképi, eleve szemü, kócos kis csibészek; ritkét lehetne ültetni a fülükben. Innen-onnan ajándékba kapott ruhadarabok, lábbelik védik őket valamennyire a cudar hideg ellen s úgy beszélnek az apjuk rendetlen életéről, mint egy nagy.

— Csak ekkora kicsi asszony, akivel az apám lakik, — mondja Jancsi gyerek. — Meg tudnám verni én is.

Legfőbb gonájuk ez: hogy lehetne jól elverni a másik asszonyt, aki elvonta tőlük az édesapát. Őt Szondi fiú készült erre a nagy elégtételvevésre. A két idősebb már szuhanc-sorban van, azok már keresnek is valamennyit egy fűtelepen. Hasított fát hordának házhoz, üzletekbe; mázsánsként 3 leit kapnak érte.

— A bátyáimtól már menekül a másik asszony, — hőködnek a kis csibészek. — Ha meglátja őket, segítségért kiabál és bemenekül az üzletekbe. De az édesanyjától fél a legjobban. Egyszer találkozta az utcán. Az anyám nekiment, jól megcibálta, elpáholta, úgyhogy két foltokkal a képén, sírva ment a rendőrségre panasza. Be is idézték az anyámat s a rendőrkapitány megkérdezte tőle: „Miért verte meg azt az asszonyt?” — „Mert nem engedi háza a gyerekeim apját s mi éhezünk odahaza.” — „No, — mondta erre a rendőrkapitány, — ha még egyszer találkozik vele, püffölje el még jobban...”

A büntetőtörvénykönyvnek ez a kissegyéni alkalmazása azután még jobban ne-

kiszabadította az elhagyottakat. Szondi Karcsinak diadalmasan villog a szeme:

— Ha mi észre vesszük az utcán, parittdával lövöldözünk utána.

És aztán, kissé elkomorodva, azzal a bölcsességgel, amelyet a küzdelmes élet már a gyermekésben is esodlatosan kifejleszt, hozzátesszi:

— Nem azért haragszunk őrá, meg az apámra, mert szeretik egymást, hanem mert nem törődnek velünk. Ők úgy isszak a bort, mint a vizet. Vasárnapra tyúkot, libát vesz a másik asszony. S nekünk az apám csak egy-egy leit ad, ha találkozik velünk az utcán. Újre elmentem hozzá: akkor zsíros kenyert adott...

Nagy a szegénység a Szondi-családban. Az asszony egy kifőzdébe jár be dolgozni, ott havi kétszáz leit keres. A két nagyobb fiú együtt negyven-ötven leit keres naponia, ezt rendszeren haza is viszik, de ebből nem élne meg a hattagu család. Mert fára is kell, ruhára is kell, azért a kis szobáért is kell néha fizetni valamit, amelyet a Püspöki-úton béreltek, bár a házigazda — jó ember lehet — most egyideig nem vesz tőlük pénzt, amíg le nem tudódik az a háromszáz leit, amit ismeretlen tettes, nyomorúságos lakásukba behatolva, elloptott tőlük.

Az őt Szondi — vagy Szondi? ... mert hátha kallódik valahol a család nemesi címe, — az őt Szondi fiúból tehát kettő kéregetni jár. A Fő-utcán van a működési területük. Szület időben reggeltől estig fáradhatatlanul ostromolják a járókelőket, de mikor iskolába kell menniök, csak délután három óra tájban kezdhetik meg a munkát.

— S jó tanulók vagytok? — kérdezem. Vállalt vonnak, mosolyognak: nem nagyon.

— Az idén még csak egyszer kaptam ki, — biztosít a kisebbik, — az elevenebb eszű kis csibész, — én meg össze-vissza háromszor, — toldítja a nagyobbik.

Ez náluk az előmenetel fokmérője.

— S nem félek a rendőrtől mikor kéregetek az utcán?

Szemükben a mesterségi öntudat fénye villan.

— Értjük mi már a módját. Ha látjuk a rendőrt, eliszkolunk.

— S még sohase fogott meg titeket?

Ez bizony megtörtént mindkettőjükkel. Karcsi, a nagyobbik, egy éjszakát töltött a rendőrségen.

— Nem vertek meg, — jelenti ki nagy elégtétellel. — A komiszár csak rámkidált, hogy miért kéregetek. Azt feleltem, hogy nincs mit enni otthon. Erre elengedett, de megfenyegetett, hogy ha még egyszer rajtacsipnek, akkor a toloncházba küld.

— Én már voltam is a toloncházban, — magyarázza vidáman Jancsi, a kisebbik. — Egy hétiig tartottak ott, de meglógtam. Azóta jobban vigyázok magamra.

Igy hordozzák dicső nevüket a Szondi-fiúk. Nyomortanyán, ahol hatan alusznak két ágyban; koldulva utcán s jószívű emberek házaiban, akikről pontos lajstromot vezetnek tanulással nem nagyon terhell emlékezetükben; időnként kis pihenő a rendőrségi őrszobában és a toloncházban s közben haditerveken török a fejüket; hogy kellene jól megverni a másik asszonyt, aki „nem engedi háza” a kenyérkereső édesapát.

Istenem, mi lesz a Szondi-fiukból? Őket, persze nem nagyon izgatja a jövő. A kisebbiknek az az álma, hogy újságos fiú lehessen. A nagyobbik csak arra vár, hogy bevégezze az iskolát s akkor elmegy nap-számosnak a kőművesekhez. Az, hogy beálljanak valahová iparos vagy kereskedő-tanoncnak, még sem fordul az eszükben. S nem is tudják feljogni, mennyire elesettek és elhagyatottak. Nap tizenöt-husz leit összekoldulnak ketten, abból négy-ötöt elcukroznak, elkifliznek, a többiből krumplilevest, paszulyt főz este az anyjuk. Vanak helyeik, ahová ebédmaradékra járnak; hentesüzletekben, pékeknél reggelire és vacsorára kapnak hulladékokat s ezzel el is értek mindent, ami számukra egyelőre elérhető.

Segény kis csavargók, koldus Szondiak, sorsotokra apátok bűne nehezül.

Jávör Béla.

Az utcaseprés költségeit nem viselhetik egyedül a háztulajdonosok

Megsemmisítette a bíróság a temesvári városi szabályrendeletnek a köztisztasági szolgálatra vonatkozó határozatát

Temesvár. Saját tud. Több ízben foglalkoztunk már a város részéről kivetett homlokzatadó ügyével. A város annakidején a köztisztasági üzemet is komercializálta s az utcaseprés és személtárolás minden költségét a háztulajdonosokra hárította át. Az utcák tisztántartása évi hatmillióba kerül s ebből eddig négy milliót adott a város, két milliót fizettek a háztulajdonosok. Az üzem komercializálásával az egész hatmillió költséget a háztulajdonra vetették ki, az egyes ingatlanok homlokzatának mérve szerint. Ezen városi homlokzatadó ellen már egy ízben adtak be fellebbezést s a helyi közigazgatási bíróság a illető kivételt meg is semmisítette. Most a közigazgatási bíróság a Téba-textilgyár hasonló fellebbezését tárgyalta. A gyár a vonatkozó szabályrendelet több pontjának megsemmisítését kérte. A keresetben még azt is kérték, mondja ki a bíróság, hogy az utcák tisztántartásának költségét a városnak kell viselnie. A keresetet azzal indokolta a gyár, hogy a vonatkozó rendeltetvény szerint csak azokat az üzemeket lehet komercializálni, amelyeknek gazdasági jelentőségük is van s amelyek valamilyen szolgáltatmányt, áramot, vizet stb. adnak. Egy utcai tisztogatás azonban nemcsak az egyes embernek szól, hanem a köz javát szolgálja — ennek költségeit nem viselhetik egyedül a háztulajdonosok. A helyi közigazgatási bíróság

a kereset első három pontjának helyiadott és megsemmisítette a városi szabályrendelet illető pontját. Csak a keresetnek azt a részét utasította el, hogy az utcaseprés költségeit egyedül a városnak kell viselnie. A bíróság ezzel — mint az ítélet indokolása mondja — véleményezési jogot vindikálna magának, holott ilyen joga csak feyelmi természetű ügyekben van.

Világsiker

L. BURGER:

**Bölcsőre hulló
fények és árnyak**

Egy bábaasszony naplója.

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Nationalnál, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölesön, amely 4 és fé százalék kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödésszel s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülözhető pénzét.

SZÍNHÁZ

A Thália operettegyüttese Nagyváradon

Szombat este: Pusztai szerenád, az évad nagy sláger-operettjének bemutató előadása

Nagyvárad igényes közönségének minden rétegét ki fogja elégíteni a Pusztai szerenád operettujdonság, amelyet szombaton este 9 órakor mutat be a Thalia operett együttese. Szilágyi László, Békeffy István, Fényes Szabolcs a nagyoperett kítúnó szerzői. A Pusztai szerenád témája és szövege mulatságos, muzsikája magyaros és fülbemászó. A jobbnál-jobb szerepek, a fényűzői kiállítás, a mondain táncok, a hatalmas személyzet és kibővített zenekar mind előjelei annak a nagy sikernek, ami a Pusztai szerenád sorozatos előadásait követni fogják. Az operettet Gróf László mesteri és pazar rendezése olyan nivóra emeli, hogy annak előadása és kiállítása méltán vetekedik bármely főváros előadásával. A Pusztai szerenád vezető szerepeit Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Éva, Gróf László, Ditrói Béla, Fülöp Sándor, Csóka József, Szendrey Mihály, Réthelyi Ödön, Csengeri Aladár és Deésy Jenő alakítják, míg a zenekart Stephanidesz József vezényli. A Pusztai szerenád egyelőre szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden este van a színház műsorán, mely előadásokra jegyek elővételben már válthatók.

— **Délutáni előadások.** Szombaton délután a hatalmas sikert aratott és eddig mindig zsefolt házakat vonzott Paprikás csirke operettnek lesz első olcsó helyezéses délutáni előadása 5 órakor a premier szereposztásában. — Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárakkal Géczy István pályadíjjal jutalmazott gyönyörű népszínműve, a Gyimesi vadvirág kerül színpadra ragyogó népdalaival és táncjaival. — Vasárnap délután 6 órakor rendezés helyárakkal a Zsimberi Zsombori szép asszony lesz műsorán.

— **Hamupipőke.** Vasárnap délelőtt 11 órakor nagy gyermek előadást tart a színház amikor is színrekerül Hetényi Elemér zenés, énekes, táncos gyermekoperettje a Hamupipőke, nagyon olcsó matiné helyárakkal. Jegyek erre az előadásra már válthatók. Ez a gyermekelőadás nem kedden, hanem vasárnap délelőtt 11 órakor lesz.

— **A színház heti műsorában feltüntetett összes előadásaira jegyek elővételben már válthatók naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—3-ig.**

A THALIA OPERETT-TARSULATÁNAK MŰSORA:

Január 13. szombat délután 5 órakor: **Paprikás csirke.** (Olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9 órakor: **Pusztai szerenád.** (Szilágyi László, Békeffy István és Fényes Szabolcs nagyoperettje. Az évad legnagyobb sikere! Megnagyobbított személyzettel, kibővített zenekarral, fényes, új kiállításban. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Éva, Gróf László, Csóka József, Fülöp Sándor, Szendrey Mihály, Deésy Jenő, Réthelyi Ödön, Csengeri Aladár, stb. Rendező: Gróf László. Vezényel: Stephanidesz József. Premier bérlet. 11. szám.)

Vasárnap d. e. 11 órakor: **Hamupipőke.** (Hetényi Elemér zenés, énekes, táncos gyermekoperettje. Nagyon olcsó matiné helyárakkal.)

Vasárnap délután 3 órakor: **Gyimesi vadvirág.** (Géczy István gyönyörű népszínműve, olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Zsimberi Zsombori szép asszony.**

Vasárnap este 9 órakor: **Pusztai szerenád.** Hétfőn este 9 órakor: **Pusztai szerenád.** Kedd este 9 órakor: **Pusztai szerenád.**

Szerda este 9 órakor: **Velencei kaland.** (Szabados Árpád és Sierra P. Leone nagysikerű zenés vígjáték-ujdonsága. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Sántha Ilona, Czoppán Flóri, Gróf László, Ditrói Béla, Csóka József, Szendrey Mihály, Réthelyi Ödön, Csengeri Aladár, Deésy Jenő, stb. Rendező: Gróf László, vezényel: Stephanidesz József. Premier bérlet 12.)

Csütörtök délután 5 órakor: **Mégis szép az élet.** (Olcsó helyárakkal.)

Csütörtök este 9 órakor: **Velencei kaland.**

Arányhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Azonnalra

2 szoba irodának, orvosi rendelőnek, lakásnak kiadó. Nagyvárad, Regina Mária-tér 3. szám. Portar.

Utcai

egy szoba, előszoba, külön bejárattal, butorral vagy üresen kiadó Nagyvárad, Str. Take Jonecu 58. szám.

Adós-vétel

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Veszek

magas arán arany, ezüst, briliáns ékszereket. Haslinger ékszerész. Nagyvárad, Reg. Ferdinand No. 8.

Nagyon

magas arán szövetek briliáns ékszerekért. — Herbst ékszerárúháza Nagyvárad, Bulevardul Reg. Ferdinand 3.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Perfekt

román-magyar repirozó, könyvelésben járatos, havi 1000 lei és koszt ellenében alkalmazható Orsós László, Nagyvárad, Str. Take Jonecu 48. szám.

Allást keces

szavanként 1 lei

Házvezetőnek

menne fiatal urasszony magános urhoz, nőhöz, idősebb hazaspárhoz. Cim: a kiadóban.

17 éves

románul beszélő fiatalember, bármilyen alkalmazható keres. Sziger Béla, Nagyvárad, Str. Leaganului 14. szám.

Legjobb aiándék a jó könyv!

Legjobban ajánlható ifjúsági munkák:

Kisebbségeknek:

	Ára	Lei
Blaskó: A nagy Király	10	
„ Gyermek a kereszt alatt	20	
„ Jézusom itt vagyok	10	
„ Jézuska szeress	10	
Bordeaux: A kis keresztetek	158	
Jászainé: Magyar fészkek fiókái	225	
Kristóf: Patkó Pista	115	
Orbán: Ezeremester	123	
„ Bodzavár úrnői	18	
Törökne: Margitvirágok (félvászonkötésben)	60	
„ (Egészvászonkötésben)	95	
Zsoldos: Arnyékherceg	100	
Wagner: Lángoló szivecskék	60	
„ Az élet kis művészei	60	

Nagyobbaknak:

	Ára	Lei
Bárány: Jó szerencsét	125	
Blaskó: Édesanyám	155	
Csűrös: Ripsz és Ropsz	100	
Dénes: Mariánne kisasszony	125	
Defoe: Robinson	130	
Csák: Vér és láng között	60	
Kalmár: Montezuma koronája	160	
„ Küzdelmek a fehér halál országában I—II.	425	
Kosáryné: Gyöngyvirág	120	
Orbán: Fehér korall	144	
Somfay: Mégis szép az élet	160	
Szimon: Évi az írtéletben	115	
Székely: Paca Pali vitézi tettei	110	
Schmiedtmayr: Gyermek Isten útjain	123	
Schmiedtmayr: Gyermek a szent-ség útján	125	
Sebők: Őt világrészen keresztül	140	
„ Egy királyné életéért	140	
Weiser: Watomika	35	
Zaymus: Unnepi köntös	120	

Leánykönyvek:

	Ára	Lei
Blaskó: Mária és Márta	60	
Csaba: Ami a serdülő lánynak tudnia kell	140	
Csaba: Ami a fiatal asszonynak tudnia kell	125	
Wagner: Mai leányok életstílusa	60	
Csaba: Ami az édesanyánknak tudnia kell	130	
Gerely: Ki vagyok?	120	
„ Add nekem a szívedet	110	
„ Ha tudnád	90	
„ A mai leányok útja	126	
Rusznyák: Nő a modern társadalomban	72	
Stadler: Szeretném, ha szeretnének	85	
„ Valaki vár engem	85	

Legszebb ajándékkönyvek:

	Ára	Lei
Missalé egészvászonkötés, vörösmetszés	303	
Missalé, egész vászonkötés, arany-metszés	338	
Missalé bőrkötésben, vörösmetszés	576	
Tóth Tihomér összegyűjtött művei 22 kötetben. Dús aranyozásu, egészvászonkötésben	4400	
Schütz: Dogmatika I—II.	900	
Teljes szentírás öt kötetben, tokban	1440	
Schütz: Szentek Élete négy kötetben, fűzve	432	
Félvászonkötésben	576	
Egészvászonkötésben	648	
Díszvászonkötésben	864	
Luxusbőrkötésben	1224	

Legalább 500 lei értékű rendelés után öt százalék, — legalább 1000 lei értékű rendelés esetén tíz százalék kedvezmény dec. 5-től 1940 január 15-ig.